

Русь-Україна за князювання Ольги та Святослава.

Урок для учнів 7класу

Кравчук В.М., учитель історії Рівненської
загальноосвітньої школи I-III ст.№27
Рівненської міської ради

- Мета:** 1. Сприяти формуванню знань учнів про подальші процеси становлення і розвитку Київської держави у внутрішньо – і зовнішньополітичному житті;
2. Розвивати вміння і навички учнів працювати з історичною картою (атласом), відеоматеріалами, підручником, першоджерелами (історичними документами), вміння характеризувати особистість та діяльність князів з точки зору розвитку Київської держави, визначати хронологічні межі правління князів, скласти таблицю;
3. Сприяти виховуванню інтересу до історії власного народу, гордості за героїчні сторінки української історії, вчити пам'ятати і поважати минуле, усвідомлювати, що без знання і розуміння минулого – немає майбутнього.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Обладнання: О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. Історія України: підручник для 7класу загальноосвітніх навчальних закладів.- Х.:„Ранок”, 2015.; О.Олесь . Поема „Княжа Україна”. – К., 1991; карта Русі; атлас з історії України для 7 кл.; проект „Історія України” ч.І, серія 8 „Ольга”, серія 9 „Святослав”, серія 10 .” „Війна Святослава з Візантією”, серія 11 „Смерть Святослава

Основні поняття: реформа, уроки, погости, християнство, зовнішня політика, внутрішня політика.

Основні дати: 945 — 964 – князювання Ольги,
964 – 972 – князювання Святослава.

Хід уроку

I. Мотивація навчальної діяльності .

1. З'ясування емоційної готовності.

Поема О.Олеся „Княжа Україна”

2.Актуалізація опорних знань учнів.

Фронтальна бесіда за запитаннями підручника.

Робота з джерелами (історичними документами) підручника.

Перед роботою учням ставляться проблемні запитання.

- Про яку подію йдеться у „Посланні патріарха Фотія до православних, 866 р.” ?

- Визначте за змістом літопису, у чому полягають причини повстання древлян у 945 р. ?

3. Актуалізація суб'єктного досвіду.

Роль Княгині Ольги і князя Святослава у процесі розвитку давньоруської держави визначна. Недарма в історії вона отримала прізвисько Ольга Мудра, Хитра, Свята. А відомий український історик М. Грушевський називав Святослава „чистим запорожцем на Київському столі”.

4. Проблемне питання.

У зв'язку з чим вони отримали таку оцінку?

5. Цілевизначення і планування.

Очікуванні результати. Після уроку учні зможуть:

- **назвати:** хронологічні межі правління князів Київської Русі та встановити їх відповідну хронологічну послідовність;
- **дати визначення поняттям:** „погости”, „реформа”, „уроки”, „християнство”;
- **розповісти про:** внутрішню та зовнішню політику княгині Ольги та її сина князя Святослава;

Учні навчатися:

- **показати на карті:** території Київської держави, основні напрями походів київських князів;

- **продемонструвати вміння та навички:** використовувати дані джерел, характеризувати особистість та діяльність князів, аналізувати літописні легенди, відрізнити вимисел від історичних фактів та зовнішньої політики перших князів, оцінити їхню діяльність;

- **висловити власне ставлення до:** наслідків внутрішньої та зовнішньої політики перших князів, оцінити їхню діяльність.

6. Оголошення теми, мети, плану уроку.

1. Діяльність княгині Ольги, її реформи.
2. Святослав, його зовнішня і внутрішня політика.

II. Опрацювання навчального матеріалу.

1. Формування знань про діяльність княгині Ольги, її реформи.

Робота з відеофрагментом із проекту „Історія України” ч. I, 8 серія „Ольга”.

Перед переглядом учням ставляться запитання.

- Яким чином Ольга помстилася древлянам за смерть свого чоловіка?
- З якою метою посольство древлян прибуло до Києва?

Відповідь учнів. Обговорення побаченого.

Робота в групах.

Завдання.

- Використовуючи отриманні знання, дайте власну оцінку вчинку княгині Ольги:
I, III, V групам – з точки зору звичайної людини;
II, IV, VI групам – з точки зору державного діяча, правителя Русі.

Представлення результатів роботи груп.

Робота з підручником..

Завдання .

- З'ясувати і записати у словник понятійних термінів визначення „реформа”.

Робота з підручником.

Завдання.

- Виписати у зошит реформи, проведені княгинею Ольгою.

За результатами роботи учні складають таблицю „Політика княгині Ольги і князя Святослава”.

Князь	Внутрішня політика	Зовнішня політика

Робота з відеофрагментом із проекту „Історія України” ч. I, серія 8 „Ольга”.

Перед переглядом учням ставляться запитання

- Коли і де хрестилася княгиня Ольга?
- Хто був її хрещеним батьком? Про що свідчив цей факт?
- **Відповідь учнів. Обговорення побаченого.**

2. Формування знань учнів про князя Святослава, його зовнішню та внутрішню політику.

Робота з відеофрагментом із проекту „Історія України” ч. I, серія 9 „Святослав”.

Перед переглядом учням ставиться запитання.

- Опишіть зовнішній вигляд князя Святослава.
- Якими рисами володів Святослав, що про це свідчило?

Відповіді учнів. Обговорення побаченого.

Робота з відеофрагментами із проекту „Історія України” ч. I, серія 9 „Святослав”, серія 10 „Війна Святослава з Візантією”.

Перед переглядом учням ставиться завдання.

- Охарактеризуйте зовнішню політику князя Святослава, зробіть висновки.
- Якби ви були сучасником князя Святослава, ким би хотіли бути: його союзником чи суперником ? Обґрунтуйте .

Відповіді учнів. Обговорення побаченого.

За результатами роботи учні продовжують заповнення таблиці.

Робота з відеофрагментом із проекту „Історія України” ч. I, серія 10 „Війна Святослава з Візантією”.

Перед переглядом учням ставиться завдання:

- З’ясуйте зміст адміністративної реформи Святослава.

Відповіді учнів.

За результатами роботи учні продовжують заповнення таблиці.

**Робота з відео із проекту „Історія України” ч. I, серія 11 „Смерть
”Святослава**

Перед переглядом учням ставиться завдання.

- Складіть розповідь про хоробрість руських воїнів у битві біля м. Доростола.
- Дайте оцінку князя Святослава як воїна-полководця, державного діяча.

Відповідь учнів.

III. Закріплення знань, умінь та навичок.

Робота з художньою літературою (О. Олесь „Княжа Україна” поема). Вчитель або учень (учні) на вибір зачитує(ють) уривки з поеми „Княжа Україна”, у яких йдеться про княгиню Ольгу і князя Святослава.

Завдання учням: на основі здобутих знань, дати відповідь, про що йде мова в даних уривках.

IV. Рефлексійно-оцінювальний етап.

1. Рефлексія. На сьогоднішньому уроці ми дізналися як відбувалися процеси становлення і розвитку Русі, проаналізували зовнішню і внутрішню політику князів Ольги і Святослава, оцінили особистості та їхню діяльність з точки зору державних діячів. Розвивали вміння і навички працювати з різними джерелами знань, з метою отримання необхідної інформації.

2. Оцінювання та взаємооцінювання знань.

3. Домашнє завдання. Інструктаж щодо виконання.

Обов'язкове:

1. Опрацювати текст підручника § 4.
2. Складіть схему „Походи князя Святослава”.

За бажанням:

1. На основі відеоматеріалів, побачених на уроці, опису зовнішнього вигляду князя Святослава намалюйте його портрет.

2. Використовуючи матеріал підручника та джерела у підручнику, додаткову інформацію складіть презентацію „Історичний портрет княгині Ольги”.